



مصرف بنزین در نیمه اول فروردین ماه از تولید آن پیشی گرفت

زنگ خطر بنزین

توسعه نیافتن پالایشگاه‌ها و تنوع نبخشیدن به سبب سوخت، باعث شده بحث واردات بنزین مطرح شود

در انتظار پتروپالایشگاه

با روی کار آمدن دولت سیزدهم و تغییر تیم مدیریتی وزارت نفت، رویکرد این وزارتخانه از خام‌فروشی نفت به تکمیل زنجیره ارزش تغییر کرد. فرآورش نفت خام و تبدیل آن به فرآورده‌های متنوع پالایشی و پتروپالایشگاهی، موجب افزایش تنوع محصولات صادراتی کشورمان به بیش از ۱۰۰ محصول شیمیایی می‌شود و همچنین مشتریان ایران را از حدود ۴۰ مشتری به چند هزار مشتری در قالب شرکت‌های بزرگ و کوچک در تمام دنیا تبدیل می‌کند. این امر یکی از راه‌های قطعی بی‌اترسانی تحریم‌های آمریکاست که می‌تواند درآمدهای نفتی از بین رفته را تا حدود زیادی بازسازی کند.

در این بین جواد اوجی، وزیر نفت در نخستین روزهای وزارت خود گفت: «ظرفیت کنونی پالایش با احتساب نفت خام و میعانات گازی، ۲.۲ میلیون بشکه در روز است که قرار است طبق برنامه‌ریزی‌ها این رقم به بیش از روزانه ۳.۵ میلیون بشکه برسد. طبق زمان‌بندی تعریف شده برای پالایشگاه‌های موجود و پالایشگاه‌های جدید، در ۴ تا ۵ سال آینده ظرفیت پالایشگاه‌های کشور ۱.۵ برابر می‌شود».

بدین ترتیب طبق گفته وزیر نفت تا سال ۱۴۰۵ به میزان ۱.۳ میلیون بشکه بر ظرفیت پالایشی کشور افزوده خواهد شد. حال بعد از گذشت بیش از ۷ ماه زمان مناسبی است که به بررسی برنامه وزارت نفت در حوزه پتروپالایشی پرداخته و میزان تحقق این وعده وزیر نفت مورد ارزیابی قرار گیرد.

بررسی اقدامات وزارت نفت در طول ۷ ماه گذشته نشان می‌دهد این وزارتخانه تاکنون یک طرح ۳۰۰ هزار بشکه‌ای برای ساخت پتروپالایشگاه شهید سلیمانی تعریف کرده است.

طرح پتروپالایشگاه ۳۰۰ هزار بشکه‌ای شهید سلیمانی یکی از اقدامات دولت سیزدهم برای جلوگیری از وقوع بحران کمبود بنزین در آینده نزدیک است؛ بحرانی که اگر فکری برای آن نشود، تراز تجاری بنزین کشور را از مثبت به منفی ۳ میلیارد دلار در سال می‌رساند.

درباره مکان‌یابی این پروژه، محل احداث پتروپالایشگاه شهید سلیمانی در استان هرمزگان در مجاورت پالایشگاه ستاره خلیج فارس و پالایشگاه بندرعباس تعیین شده است.

میزان سرمایه‌گذاری این پروژه حدود ۹.۵ میلیارد دلار برآورد شده است که از منابع داخلی شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی و شرکت ملی نفت، مشارکت شرکت‌های پالایش نفت موجود، صندوق توسعه ملی، تسهیلات کنسرسیوم بانکی و فروش اوراق اسلامی تامین خواهد شد.

همچنین این پتروپالایشگاه در ۲ فاز پالایشی و پتروشیمی تعریف شده



است که بنا بر برآورد فاز اول آن در نیمه دوم ۱۴۰۵ و فاز دوم آن در نیمه دوم ۱۴۰۶ به بهره‌برداری خواهد رسید. البته اطلاعات آورده شده درباره این پروژه مربوط به طرح اولیه است و امکان دارد در مسیر اجرا تغییراتی در هر یک از بخش‌ها رخ دهد.

طبق برنامه زمان‌بندی وزارت نفت، فاز اول پالایشگاه شهید سلیمانی نیمه دوم سال ۱۴۰۵ به بهره‌برداری می‌رسد. پس به نظر می‌رسد ۳۰۰ هزار بشکه‌ای ۱.۳ میلیون بشکه ظرفیت پالایشی وعده داده شده با ساخت این پالایشگاه محقق می‌شود.

همچنین در دولت قبل نیز قرارگاه خاتم‌الانبیا ساخت پالایشگاه ۱۲۰ هزار بشکه‌ای مهر خلیج فارس را در دستور کار قرار داده است.

طبق برآورد وزارت نفت، فاز اول طرح پالایشگاه مهر خلیج فارس در نیمه دوم سال ۱۴۰۳ و فاز دوم آن در ابتدای سال ۱۴۰۵ به بهره‌برداری می‌رسد. بدین ترتیب تا ۵ سال آینده ۱۲۰ هزار بشکه دیگر به ظرفیت پالایشی کشور اضافه خواهد شد.

طرح پالایشی دیگری که در دست اقدام است، طرح پالایشگاه ۶۰ هزار بشکه‌ای آیدیش جنوبی است. این طرح که یکی از طرح‌های ششگانه سیراف با خوراک میعانات گازی است، هم‌اکنون بیش از ۶۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد و طبق برآوردها در نیمه دوم سال ۱۴۰۲ به بهره‌برداری می‌رسد.

هر چند از گوشه و کنار اظهاراتی مبنی بر احیای برخی طرح‌های قدیمی مثل طرح احداث پالایشگاه خوزستان مطرح می‌شود اما این طرح‌ها هنوز به صورت جدی طرح‌ریزی و زمان‌بندی نشده‌اند. بدین ترتیب آنچه می‌توان روی آن حساب باز کرد، مجموعه افزایش ظرفیت ۴۸۰ هزار بشکه‌ای از ۱.۳ میلیون بشکه ظرفیت وعده داده شده توسط وزیر نفت است.

به نظر می‌رسد تنها راهکار وزیر نفت برای تحقق وعده خود و جبران خلأ ۸۰۰ هزار بشکه‌ای در ظرفیت پالایشگاه‌های کشور، اجرای قانون پتروپالایشگاه‌هاست. در این مسیر هر چند وزیر نفت به برگزاری جلساتی با مدیران عامل ۸ طرح برگزیده اقدام کرده است اما بزرگ‌ترین خواسته شرکت‌ها دریافت مجوز تنفس خوراک طبق قانون حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت و میعانات گازی است که پیگیری برای صدور آن بر عهده وزارت نفت است ولی تاکنون در این حوزه اقدامی نشده است.

در مجموع به نظر می‌رسد تنها راهکار وزارت نفت برای افزایش ظرفیت پتروپالایشگاه‌های کشور از مسیر اجرای قانون «حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی» می‌گذرد و نمی‌توان با اتکالی صرف به پروژه‌های تعریف شده در شرکت ملی پالایش و پخش، ظرفیت ۱.۳ میلیون بشکه‌ای را محقق کرد.

زمان آغاز نمی‌شود، یقیناً کشور در وضعیت بحرانی قرار می‌گیرد. بعد از بهره‌برداری از هر ۲ فاز مجتمع پالایش نفت ستاره خلیج فارس در سال ۹۷ عرضه بنزین از تقاضای آن پیشی و صادرات بنزین در دستور کار قرار گرفت، منتها باید به این موضوع نیز توجه داشت که اگر سهم ۲۰ میلیون مترمکعبی CNG (معادل ۲۰ میلیون لیتر بنزین) را از سبب سوخت حمل‌ونقل سبک حذف کنیم، کشور کم‌کم واردکننده بنزین خواهد بود.

رشد مصرف بنزین و غفلت از پالایشگاه‌ها

تا پیش از خروج آمریکا از برجام، تقریباً هیچ اقدامی از سوی بیژن زنگنه برای افزایش ظرفیت پالایشگاهی کشور نشده. تنها اقدام او در این زمینه، اجرای یک‌سوم باقیمانده پالایشگاه ستاره خلیج فارس به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده سوخت کشور بود؛ طرحی که آغاز عملیات اجرایی آن به سال ۸۶ و دولت نهم بازمی‌گردد. پروژه ستاره خلیج فارس در واقع طرحی برای نجات کشور از یک تهدید بزرگ در دهه ۸۰ بود. بسیاری از مردم تهدید معروف اوایل دهه ۸۰ مقامات آمریکایی را بخوبی به یاد دارند. در بچوجه مذاکرات هسته‌ای ایران در دولت اصلاحات، «تحریم خرید بنزین» یکی از گزینه‌های روی میز مقامات آمریکایی بود که به وفور به اجرای آن تهدید می‌کردند. با روی کار آمدن دولت نهم، یکی از اقدامات اساسی برای بی‌اثر کردن تحریم بنزین، ساخت پالایشگاه ستاره خلیج فارس بود. پس از مطالعات کارشناسی و تعیین پیمانکاران طرح، عملیات اجرایی این پروژه در سال ۸۶ آغاز شد. در زمان بازگشت زنگنه به کرسی وزارت نفت در سال ۹۲، پالایشگاه ستاره خلیج فارس با پیشرفت ۶۳/۶ درصدی به وی رسید. زنگنه در تمام دوران صدارت خود بر وزارت نفت چه در دوره جدید و چه در گذشته هیچ توجهی به ایجاد پالایشگاه جدید که کفاف نیازهای کشور را بدهد نداشت.

کرد و واردات بنزین به بیشترین مقدار خود در تاریخ رسید. برای مهار رشد بی‌رویه مصرف سوخت ۲ سیاست اثرگذار اتخاذ شد؛ سیاست اول در سال ۱۳۸۵ اعمال سهمیه‌بندی و توزیع کارت سوخت بود و سیاست دوم که از سال ۱۳۸۹ اجرائی شد، طرح هدفمندی یارانه‌ها و افزایش قیمت بنزین بود. در کنار اجرای این ۲ سیاست، گاز فشرده CNG و LNG وارد سبد سوخت کشور شد که تاکنون توانسته است کشور را تا حد زیادی از واردات بنزین در این سال‌ها بی‌نیاز کند. ورود CNG به سبد سوخت کشور باعث کاهش ۷۵ میلیارد لیتری واردات بنزین شد که به معنای کاهش هزینه‌های دولت در تامین بنزین بود. مصرف CNG در کشور معادل ۲۰ میلیون مترمکعب در روز است که این عدد برای مدت ۵ سال ثابت باقی مانده است. اضافه شدن CNG به سبد سوخت کشور توانست واردات بنزین را کاهش دهد. علاوه بر این ورود گاز فشرده مزیت دیگری هم داشت و این امکان را به وجود آورد که مردم با کمک CNG بتوانند افزایش قیمت بنزین را تحمل کنند. عملاً CNG در نقش یک ضربه‌گیر برای تحمل تبعات افزایش قیمت بنزین ظاهر شد. همچنین وجود سوخت جایگزین در کنار بنزین توان انعطاف‌پذیری به تصمیم‌گیران می‌داد تا بتوانند در شرایط مختلف، سهم هر یک در سبد سوخت را مقداری افزایش یا کاهش دهند. به عنوان مثال در فصول سرد سال، می‌توان مصرف گاز فشرده را کاهش داد و از بنزین بیشتری استفاده کرد و در فصول گرم که مسافرت‌ها هم بیشتر می‌شود، سهم گاز فشرده را افزایش داد. قیمت‌های صادراتی نیز می‌تواند عامل مهم دیگری باشد که تصمیم‌گیران، سهم سوخت گران‌تر را در سبد سوخت مصرفی کاهش داده و سوخت ارزان‌تر را جایگزین کنند تا درآمدرزی کشور افزایش یابد. اگر دولت‌های نهم و دهم، همانند زنگنه در حوزه ساخت پالایشگاه رفتار می‌کردند و احداث پالایشگاه ستاره خلیج فارس در آن

به طور میانگین روزانه ۱۱۰ میلیون و ۷۰۰ هزار لیتر بنزین در کشور مصرف شده است. کرامت وین کرمی از توزیع بیش از ۱۰۸ میلیون لیتر بنزین در روز دهم فروردین و ثبت افزایش ۲۷ درصدی مصرف بنزین کشور در تعطیلات نوروز خبر داد و افزود: توزیع بنزین کشور در روز چهارشنبه (دهم فروردین ۱۴۰۱) ۱۰۸ میلیون و ۶۰۰ هزار لیتر بوده است. وی افزود: در بازه زمانی ۲۵ اسفند ۱۴۰۰ تا دهم فروردین ۱۴۰۱ به طور میانگین روزانه ۱۱۰ میلیون و ۷۰۰ هزار لیتر بنزین در کشور مصرف شده که این عدد در مقایسه با مدت مشابه پارسال (۲۵ اسفند ۹۹ تا دهم فروردین ۱۴۰۰) با ۸۷ میلیون لیتر، ۲۷ درصد افزایش یافته است.

غفلت از CNG

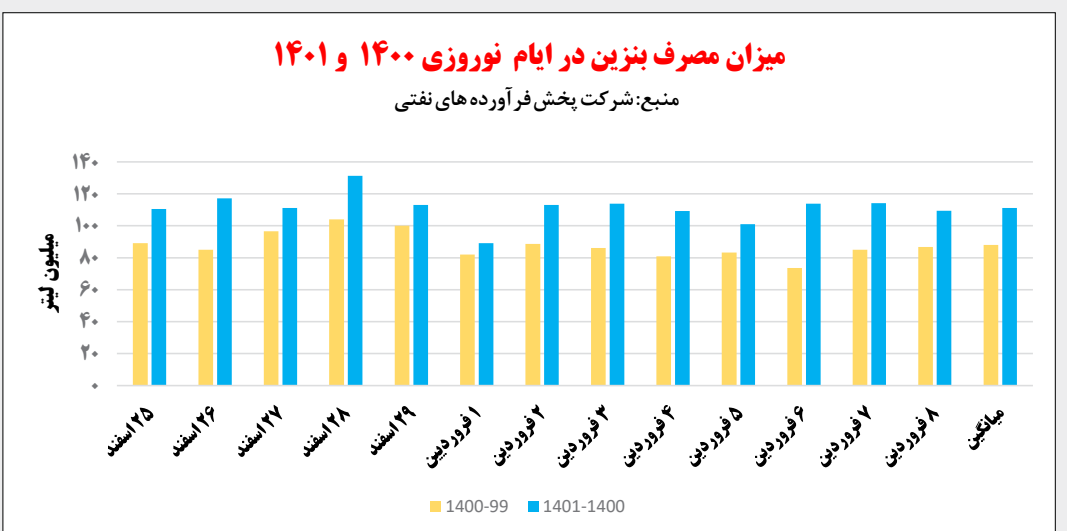
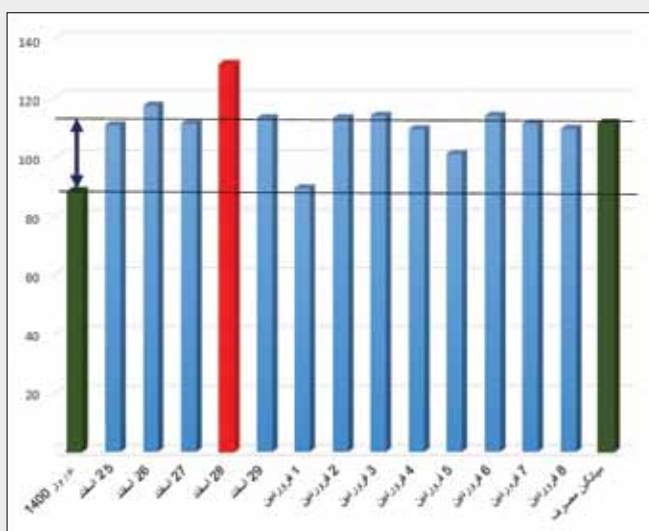
سیاست تنوع‌بخشی به سبد سوخت سال‌هاست به منظور ارتقای امنیت انرژی از طریق دوری از وابستگی به یک نوع خاص از انرژی و کاهش آلودگی‌های زیست‌محیطی اجرا می‌شود. از همین رو، کشورها سیاست‌های حمایتی مختلفی را برای جایگزین کردن انرژی‌های جدیدی مثل CNG، LPG، برق، زیست‌سوخت‌ها و... با سوخت‌های پرمصرف از جمله بنزین اجرائی می‌کنند. آمارها نشان می‌دهد سال ۸۴ یعنی پایان دوره وزارت نفت زنگنه در دولت اصلاحات، سبد انرژی مصرفی بخش حمل‌ونقل در ایران تک‌محصولی بوده و فقط با بنزین تامین می‌شده است. به گواه آمارها، سهم CNG سال ۸۴ نزدیک به صفر بوده است اما تعداد جایگاه‌های CNG از ۱۲۸ جایگاه در سال ۸۴ به ۱۶ برابری به ۲۱۸۱ جایگاه در سال ۹۲ می‌رسد. در دوره ۸ ساله وزارت زنگنه در دولت روحانی اما روند رشد جایگاه‌ها به کندی ادامه داشت به طوری که این تعداد جایگاه با رشدی ۱۸ درصدی به ۲ هزار و ۶۰۰ عدد رسید. از سوی دیگر مصرف بنزین در کشور طی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۵ تقریباً ۵۰ درصد افزایش پیدا

گروه اقتصادی: در حالی مصرف بنزین کشور در اکثر روزهای نیمه ابتدایی فروردین سال جاری از مرز ۱۰۰ میلیون لیتر عبور کرد که میزان تولید روزانه بنزین کشور در بهترین حالت بین ۱۰۲ تا ۱۰۳ میلیون لیتر است. همچنین ۲۸ اسفند سال ۱۴۰۰ با رسیدن میزان مصرف بنزین کشور به ۱۲۱ میلیون لیتر در روز، رکورد میزان مصرف بنزین شکسته شد. اقدام عاجل در ایجاد پالایشگاه جدید جهت تولید بنزین و تنوع‌بخشی سبد سوخت کشور، ۲ راهکاری است که باید هر چه زودتر پیگیری و عملیاتی شود؛ اقدامی که در ۸ سال دولت‌های یازدهم و دوازدهم هیچ توجهی به آن نداشت.

در غیر این صورت دولت مجبور است روند افزایش قیمت بنزین را ادامه دهد. البته راه صحیح‌تر در این موقعیت ادامه و احیای سیاست هدفمند کردن یارانه‌هاست که از ابتدای دهه ۹۰ به فراموشی سپرده شده است. نباید فراموش کنیم بنزین یک کالای استراتژیک به حساب می‌آید و در ادوار گذشته حتی دشمنان ایران از این کالا به عنوان پاشنه آشیل اقتصاد کشورمان و ابزاری برای تحریم استفاده کردند.

به گزارش «وطن امروز»، با توجه به رشد صعودی مصرف بنزین، در آینده نزدیک امنیت عرضه سوخت در کشور با مشکل جدی مواجه خواهد شد؛ موضوعی که علیرضا صادق آبادی، مدیرعامل سابق شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی نیز نسبت به آن هشدار داده بود؛ اینکه در صورت تداوم روند فعلی مصرف، ایران نه تنها از باشگاه صادرکنندگان بنزین خارج می‌شود، بلکه به عصر واردات بنزین نیز باز خواهد گشت. در واقع با ادامه روند فعلی مصرف، تراز بنزین در ایران منفی خواهد شد به گونه‌ای که مصرف از تولید پیشی خواهد گرفت.

■ افزایش ۲۷ درصدی مصرف بنزین در نوروز
 مدیرعامل شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی گفت: در بازه زمانی ۲۵ اسفند ۱۴۰۰ تا دهم فروردین ۱۴۰۱





این مسیر تنها متعلق به شماست.

اینترنتی "کاملاً" اختصاصی برای کسب‌وکار شما

رسپینا

بزرگ‌ترین ارائه‌دهنده پهنای باند اختصاصی به سازمان‌ها در ایران





www.respina.net

تلفن: ۰۲۱-۹۲ ۰۰ ۰۰ ۰۰ ۰۰